

rendum om den nye forfatning og derefter et nyvalg, og det vil sige, at der altså forudses et valg i Tjetjenien, når den nye forfatning er vedtaget.

Men vi mangler endnu at se konkrete tegn på, at forholdene i Tjetjenien er under forbedring.

Alligevel må vi anerkende, at russerne tager skridt i den rigtige retning. Tendenserne må især betegnes som positive, hvis de afspejler en reel holdningsændring på højeste politiske niveau i Rusland, og hvis den holdningsændring så derefter kan presse sig igennem dér, hvor det stræbes mod.

Jeg er ikke i tvivl om, at det vedholdende pres fra det internationale samfund, også fra Danmark og især fra EU og også fra FN's Menneskerettighedskommission i disse dage, giver resultater. Og det må vi ikke sætte over styr ved at afbryde samarbejdet med Rusland.

Situationen i Tjetjenien er langt fra tilfredsstillende. Regeringen vil sammen med vore partnere i EU fortsætte med at fremføre vore kritiske synspunkter på den russiske håndtering af konflikten, sådan som jeg altså også selv gjorde det under mit møde med Ivanov i Kaliningrad den 6. marts i år.

Vi vil udtrykke vor forventning om og tiltro til, at Rusland løfter sit ansvar for forbedring af den tjetjenske befolknings forhold og kommer frem med politiske løsninger. Rusland har som en stor europæisk magt et særligt ansvar for at mindske civilbefolkningens lidelser. Gennem samarbejde vil vi søge at holde Rusland fast på de opnåede resultater. Det vil vi gøre, samtidig med at Danmark fortsat vil yde en væsentlig humanitær bistand for at hjælpe ofrene for konflikten i Tjetjenien.

Med de tendenser til en mere konstruktiv russisk holdning, som vi tilsyneladende er vidne til, og med den generelt mere samarbejdsbetonede udvikling i vore relationer til Rusland er det ikke i den nuværende situation gennem et sagsanlæg, at vi bedst og hurtigst kan fremme de ønskede resultater.

Vi må bygge videre på dette positive samarbejde med Rusland inden for EU, NATO, Europaråd, FN og OSCE. Vi må tilskynde Rusland til at gå videre med genopbygning af den civile struktur i Tjetjenien. Vi må understrege nødvendigheden af et konsekvent retligt opgør med alle dem, der krænker menneskerettighederne, og vi vil fastholde Rusland på dets løfter om at finde en politisk løsning med en ny forfatning, en folkeafstemning og et nyvalg, sådan som udenrigsminister Ivanov fremhævede over for mig. Ad

den vej kan vi bedst bidrage til kamphandlingernes ophør og til det endelige ophør af konflikten i Tjetjenien og til en politisk løsning.

Forhandling

Søren Søndergaard (EL):

For det første vil jeg godt takke udenrigsministeren for redegørelsen, fordi jeg dermed også siger tak til de nødhjælpsarbejdere, som under utrolig vanskelige forhold, som ministeren nævnte og krediterede, gennemfører et humanitært stykke arbejde i Tjetjenien, og tak for de bevillinger, der er givet både fra danske myndigheder og fra private i forhold til dette nødhjælpsarbejde.

Derudover bliver jeg jo nødt til at konstatere, at ministerens tale fuldstændig lød som et ekko af den tale, som tidligere udenrigsminister Mogens Lykketoft holdt for knap et år siden. Selv i ordvalget, selv i passagerne var der overensstemmelse mellem det, udenrigsministeren nu sagde, og det, den daværende udenrigsminister den 25. juni 2001 sendte i et brev til bl.a. hr. Per Stig Møller, fru Hanne Severinsen, hr. Peter Skaarup, hr. Jann Sjursen og mig selv.

Kl. 10.50

Det er jo lidt underligt, at der er den overensstemmelse. I hvert fald er der ét problem, der skal afklares: Er der sket en ændring eller ej? I så fald kan man måske beskyldte den tidligere udenrigsminister for at være forudseende i modsætning til os andre, for han kunne åbenbart se, hvilken vej det gik. Jeg mener imidlertid, at den nuværende udenrigsminister overvurderer de ændringer, der er sket, for at nå frem til den samme konklusion, som den tidligere udenrigsminister havde.

Før jeg går ind i den diskussion, er der en ting, som jeg gerne vil slå fast, for både den nuværende og den tidligere udenrigsminister bruger ord som, at det er vigtigt, at vi ikke isolerer Rusland og vi ikke udelukker Rusland osv., osv. I det forslag, som hr. Per Stig Møller, fru Hanne Severinsen og jeg selv bl.a. var med til at fremsætte, var der jo intet forslag om at isolere Rusland; der var jo intet forslag om at afbryde dialogen med Rusland, tværtimod.

Lad mig lige læse op, hvad det var vi foreslog. Vi foreslog nemlig, at den danske regering skulle drage omsorg for, at der rejses en sag mod Rusland ved Den Europæiske Menneskerettig-